

i Retning af Beparelse, Beskævelse og Medsættelse, andre af dem ere tilbøielige til at holde mere paa det Bestaaende. Jeg tvivler paa, at det vil være muligt at opstille nogen Sætning, der under Et kan samle de Herrers fælles Anskuelser om dette Punkt, med mindre man vil tabe sig i en eller anden Graaf uden virkelig Indhold; en positiv bestemt Reform tror jeg ikke, at de Herrere med de afvigende Anskuelser, der gjøres gjældende blandt dem, ville være i Stand til at opstille. Hær- og Flaadelovforlaget ligger for os, væsentlig støttet paa det bestaaende Grundlag, indeholdende, som det anerkjendes fra alle Sider, om end ikke en tilfredsstillende Løsning af det hele Spørgsmaal, saa dog Forbedringer og helbige Forandringer i flere Punkter af det Bestaaende, og den Forsamling, der satte Pris paa at vise, at den med Beredvillighed vilde imødekomme Regjeringen paa dette Punkt, burde ikke nu, 3 Maanedger efterat Lovforlaget er forelagt, (Modsigelse!), jeg tror det dog, det var viist i de første Dage af Januar, at Hær- og Flaadelovforlagene bleve forelagte; saavidt jeg erindrer, afgik Minister Passier i Slutningen af 1872, den ny Minister tiltraadte strax og hans første Arbejde her i Salen var at forelægge disse Lovforlag; vi ere nu færdige med Marts Maaned, saa at det kan ikke være synderlig mindre, end jeg siger. Nu vel, en Forsamling, der satte Pris paa at vise sin Beredvillighed til at imødekomme Regjeringen og samarbejde med den til Held for Landet, burde skynde sig alt, hvad den kunde, med saa vigtige Sager. Vi have saa Skolelovforlaget. Kunne de Herrere med Haanden paa Hjertet sige, at de, da det blev forelagt, mødte det uden at tage Hensyn til, fra hvis Haand det kom? Kunne de sige, at de paa dette vigtige og betydningsfulde Omraade, hvor de selv have trævet Reformen, have viist sig villige til at imødekomme Ministeriet? Eller er Sagen ikke den, at de Herrere vilde have forkastet Skolelovforlaget allerede ved dets første Behandling og kvalt Diskussionen om dets videre Gang, og at de bleve tvungne af Ministeren ved en Udtalelse, over hvis Skarphed de bittert besværede sig, men som var tilstrækkelig foranlediget ved, hvad der foregik, til at sende Sagen i det Udvalg, i hvilket den nu hviler til Behandling? (Modsigelse.) Wille de Herrere ikke have stemt imod Sagens Overgang til anden Behandling, er det ikke Tilfældet, som jeg siger? (D. Christensen: Nei.) Det ærede Medlem siger Nei dertil, og maaske delte han ikke sit Partis Mening, men det var da i al Stilhed, thi den ene Taler traadte op efter den anden og erklærede, at de vilde stemme Nei. Wille de Herrere virkelig fravige, hvad der er en Kjendsgjerning for os Alle? Det ærede Medlem derovre vilde vistnok ikke have stemt imod, men det ærede Medlem her foran (Kjær) vilde have gjort det, han erklærede jo forud, at hvis Ministeren vilde gjøre en af ham

ønsket Forandring, vilde han ikke være utilbøielig til at tage under nærmere Overveelse, hvorvidt han kunde stemme for Sagens Overgang til anden Behandling, og da Ministeriet ikke af denne imødkommende Optraeden bevægedes til at give noget Løfte, maa man antage, at det ærede Medlem ikke engang vilde have været tilbøielig til at tage dette under Overveelse; det er et Faktum, at de Herrere vilde stemme mod Sagens Overgang til anden Behandling, og det i Kraft af en Paastand om, at de ikke kunde billige Lovens Grundlag. Jeg veed jo, at det ikke er tilbøieligt at omtale, hvad der er foregaaet i Udvalg, men jeg vil tillade mig at sige, ligesom det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) somme Tider sjaar, nemlig om en Ting, som jeg veed, og det er, at naar Udvalgsbetænkningen engang kommer til at foreligge, vil det ærede Thing se, at det har været overmaade vanskeligt for de Herrere at finde det Grundlag, paa hvilket de vilde have Skoleloven ordnet, og at de i Grunden ikke have fundet det endnu og gaa og lede, lede ved Dag og ved Nat, men endnu ikke have fundet; men som sagt, dette vil nærmere komme til at foreligge for os, med mindre denne Kriis skulde sprænge os fra hinanden, inden vi faae Tid til at drøfte dette Spørgsmaal. Men først og fremmest er der Finantsloven; have de Herrere ved Behandlingen af denne viist den Beredvillighed og Imødekommen, de tale om? Vi have i Mar haft en anden Behandling af Finantsloven, som er eneetaende i vor konstitutionelle Historie, nemlig en anden Behandling, som har erklæret, at Alt, hvorom der kunde ventes alvorlig Strid, skulde udskydes til tredie Behandling. Det er ikke ukjendt, at der nu og da kan findes et enkelt Punkt, hvorom Oplysninger søges, hvis Afgjørelse bliver henvist til tredie Behandling, men jeg tillader mig at tro, at der ikke let skal kunne paavises Exempler paa en Betænkning som den, der i Mar er kommen fra Finantsudvalget, der gaar ud paa at sige om snart ethvert af de store Tvistepunkter, der kunde ventes imellem Regjeringen og Folkethinget: Det opsatte vi til tredie Behandling. Dette er i Virkeligheden en Tilfældighed af den Fordring, at Sagerne skulle være undergivne flere Behandlinger i Thingene. Hvad der skydes hen til tredie Behandling, faar her kun een Behandling, og om det end efter den konstitutionelle Praxis er og maa være en Regel, at saadanne Ændringsforslag kunne komme frem selv paa det sidste Stadium, bør vi dog være varsomme i saa Henseende; men hvilke Forslag have de ærede Medlemmer bebudet til Finantsloven? Er det Forslag, om hvilke man virkelig kan sige, at de gaa ud paa at bringe os en sund og karakteristisk Udvikling? De Herrere have bebudet, at blandt de Ting, de vilde stryge paa Finantsloven, ere saadanne Ting som f. Ex. Krigsskattolden. Kan det siges at være en